

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РАДА ДИРЕКТОРІВ ЗФПО ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ
МЕТОДИЧНА КОМІСІЯ ВИКЛАДАЧІВ ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**Збірник тез
III обласної науково-практичної конференції для здобувачів закладів
фахової передвищої освіти**

НА ТЕМУ:

**«АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В ОСВІТНЬОМУ
СЕРЕДОВИЩІ - ШЛЯХИ ДОТРИМАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»**

**24 жовтня 2024 р.
м. Одеса**

Академічна доброчесність в освітньому середовищі - шляхи дотримання в сучасних умовах розвитку інформаційних технологій: Матеріали ІІІ обласної науково-практичної конференції для здобувачів закладів фахової передвищої освіти 24 жовтня 2024 року: - онлайн конференція методичної комісії викладачів економіки та фінансів ЗФПО Одеської області

Організаційний комітет конференції:

1. **Єна Лілія Миколаївна** - голова ОМК викладачів економіки та фінансів ЗФПО Одеської області
2. **Колмогорова Ірина Володимирівна** - координатор заходу
3. **Дзюбак Анастасія Романівна** - цифровий супровід та оформлення
4. **Гальчинська Людмила Миколаївна** - формування списку учасників та програми проведення заходу
5. **Ротарь Олена Миколаївна** - формування збірника тез доповідей

Ауріка Пастух, Поліна Харкова, Тузла Дар'я,
ВСП «Ананьївський аграрно-економічний
фаховий коледж УНУС»
Керівник: **Неля Молошник**, викладач

ВПЛИВ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ НА АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ СТУДЕНТІВ

Академічна доброчесність є
способом змінити цей світ.
Але спочатку змініть
університет, а вже потім –світ.

Юнгсуп Кім

Стрімкі трансформації в освітньому середовищі є передумовою глибоких змін та наслідком швидкого розвитку і застосування сучасних цифрових технологій. Цифрова революція в освіті викликана необхідністю широкого впровадження інноваційних технологій, новими вимогами до фахівців, зокрема, розвитком ключових компетентностей. Розвиток технологій у сфері мобільних пристроїв та безпроводного зв'язку дозволяє ефективно організувати дистанційний навчальний процес і досягати позитивних результатів. Завдяки наявності цифрових пристроїв, як то

персональні комп'ютери, ноутбуки, планшети та смартфони, а також доступу до Інтернету, освітні послуги стали доступнішими для всіх.

Проблема дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти в умовах глобальної цифровізації розкривається у багатьох роботах вітчизняних науковців. Так, Т. Шарова розглянула питання академічної доброчесності та академічного письма у контексті наявності великої кількості курсів та платформ, що призначені для здобувачів і викладачів та сприяють формуванню відповідних академічних принципів. Авторка зазначила, що акцентування уваги на цифровізації та використанні онлайн-комунікацій у сучасному освітньому середовищі позиціонує випускника закладу освіти як особу, яка буде конкурентоспроможною на ринку праці [5]. І. Доценко акцентувала увагу на питанні формування системи дотримання академічної доброчесності в освітньому просторі. Повинно враховуватись необхідність переходу до відкритих та прозорих заходів, що забезпечить дотримання норм академічної доброчесності та академічної етики. Мова йде про моніторинг щодо розгляду конкретних порушень без їх приховування та застосування певних санкцій проти академічної недоброчесності [2]. О. Абатуров та А. Нікуліна зазначили, що поняття академічної доброчесності залежить від вікового та культурного сприйняття і для забезпечення відповідних правил необхідно, перш за все, проводити просвітницькі кампанії, зміцнювати самооцінку здобувачів освіти та надавати можливість здобувачам самостійно обирати навчальні курси [1]. О. Пащенко та ін. розглянули теоретичні аспекти якості освіти, поняття академічної доброчесності та наголосили, що здобувачі освіти повинні бути відповідальними під час навчального процесу і дотримуватися академічних стандартів, для забезпечення високого рівня якості освіти [3].

У світі, де зростає важливість засобів зв'язку та доступу до інформації, мобільні пристрої стають невід'ємною частиною освітнього процесу і не є тимчасовим явищем. Активне використання мобільних освітніх додатків приводить до перетворень у сутності освітнього процесу, методів навчання та взаємин між учасниками освітнього процесу. Ця практика дозволяє індивідуалізувати навчання, зробити його більш релевантним до здібностей здобувачів освіти. За допомогою мобільних додатків відкриваються можливості для автоматизації навчання, зокрема, через раціональне розподілення навчальних годин та впровадження нових підходів до навчання, таких як використання відео уроків та електронних бібліотек з доступом до всіх необхідних інформаційних ресурсів. Мобільне навчання, також відоме як m-learning, представляє собою нову фазу у розвитку електронного навчання (e-learning), яка використовує мобільні пристрої та безпроводний доступ до

навчальних ресурсів. Цей метод навчання може застосовуватись як у поєднанні з традиційними методами, так і з дистанційним навчанням. Таким чином, використання інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє створити змішану модель навчання. Основною відмінністю мобільного навчання від інших систем є використання мобільних пристроїв як основного засобу навчання та доступу до навчальних ресурсів. Учасники освітнього процесу можуть вчитися незалежно від свого місця розташування, чи то в аудиторії, чи поза нею. Мобільний додаток стає ключовим програмним інструментом, яким можна користуватися зі смартфона, планшета або іншого мобільного пристрою. Окрім вбудованих системних додатків, які зазвичай постачаються з пристроєм, користувачі мають можливість завантажувати додаткові програми. Мобільні додатки надають можливість швидко перевіряти електронну пошту, споживати мобільний контент і взаємодіяти з іншими користувачами через різні месенджери й інші інструменти. В цілому, мобільні додатки можна класифікувати у наступні чотири групи:

- інформаційні додатки;
- комунікаційні додатки;
- календарі;
- мобільні версії програмного забезпечення (ПЗ).

Особливістю навчальних мобільних додатків, окрім наявності освітнього матеріалу, є система сповіщень, завдяки якій завжди можна отримувати нагадування про заплановані завдання, а також можливість працювати в офлайн- та онлайн режимах. Деякі компоненти мобільного додатку можуть бути завантажені на мобільний пристрій і використовуватися без доступу до Інтернету. Проте, лише у випадку коли ці додатки використовуються свідомо, самостійна робота буде ефективною і сприятиме активізації творчого процесу, формуванню знань, навичок і вмінь. У протилежному випадку використання мобільних додатків нічим не буде відрізнятися від списування, тобто від порушення принципів академічної доброчесності. Легкий доступ до інформації може спонукати здобувачів вищої освіти до копіювання чи плагіату, особливо у випадку використання інтернет-джерел. Відповідно до Закону України «Про освіту», академічна доброчесність визначається як один із основних етичних принципів освіти в Україні, який є гарантом якості навчання. Закон визначає академічну доброчесність як сукупність етичних принципів та правил, що регулюють поведінку учасників освітнього процесу під час навчання, викладання та проведення наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [4]. Основні принципи академічної доброчесності Джерело: розроблено авторами на

основі аналізу джерела [1]. Поняття академічної доброчесності не лише відображає рівень загальної культури майбутніх фахівців, але є також показником внутрішньої професійної культури здобувача вищої освіти. Академічна доброчесність впливає на якість освіти, оскільки вона сприяє розвитку критичного мислення, незалежності та відповідальності здобувачів освіти. Дотримання принципів академічної доброчесності гарантує, що навчальні результати ґрунтуються на чесному та об'єктивному представленні знань, що в свою чергу покращує репутацію навчального закладу та довіру до системи освіти в цілому. Підтримка академічної доброчесності у процесі навчання у закладах освіти здійснюється шляхом не стільки «каральних заходів» для здобувачів освіти, а скоріше шляхом створення умов для запобігання порушень. У зв'язку з активним розвитком цифрових технологій і використанням мобільних додатків здобувачами освіти, важливо, щоб заклади освіти адаптувалися та використовували ці інструменти у такий спосіб, що сприяє підтримці навчального процесу та підготовці здобувачів до викликів цифрового світу, не порушуючи при цьому моральні та етичні норми. Створення комфортної атмосфери, яка базується на довірі, чітких критеріях оцінювання навчальних досягнень та відкритості між учасниками освітнього процесу, є важливим елементом у зміцненні культури академічної доброчесності та взаємної поваги. Академічна доброчесність є однією з основних складових сучасного освітнього процесу і відіграє вирішальне значення у забезпеченні якості освіти та особистісного розвитку здобувачів освіти. Мобільні технології відкривають можливості для впровадження нових методик навчання, які спрямовані на активну взаємодію між суб'єктами освітнього процесу не лише під час занять, але й поза ними. Надання навчального матеріалу в реальному часі сприяє підвищенню продуктивності здобувачів освіти, а можливість використання мобільних пристроїв та розмаїття інтерактивного навчального контенту стимулює активність та розуміння навчального матеріалу. Проте існують певні ризики, пов'язані з дотриманням принципу академічної доброчесності. Для унеможливлення порушення норм академічної доброчесності необхідно впроваджувати системи контролю, інформування та проведення лекції з виховання академічної доброчесності в освіті та використовувати педагогічні методи, що підсилюють академічну доброчесність серед здобувачів освіти.

Список використаних джерел:

1. Абатуров О. Є., Нікуліна А. О. Академічна доброчесність – основна інституційна цінність. Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування

для освітян (Республіка Польща, Варшава, 28.01 – 08.02.2019). Варшава, 2019. С. 117–123.

2. Доценко І. О. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. Педагогічна освіта: теорія і практика. 2022. № 32. С. 31–42.

3. Пашенко О. А., Хоменко В. Л., Коровяка Є. А. Деякі питання якості освіти та академічної доброчесності в освітньому середовищі. Стратегії і трансформації педагогіки в умовах сталого розвитку суспільства 2023 : збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро, 15–17 трав. 2023 р.). Дніпро, 2023. С. 100–105.

4. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII : станом на 2 лип. 2023 р.

5. Шарова Т. М. Академічна доброчесність і академічне письмо: цифровізація та комунікація. Інновації в освіті і педагогічна майстерність учителя-словесника : збірник матеріалів V всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Суми, 29–30 жовт. 2021 р.). Суми, 2021. С. 12–14.

Анастасія МОЛЧАНОВА

ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж

Уманського національного університету садівництва»

Керівник: **Вікторія НОВІКОВА**, викладач вищої категорії

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ

“Академічна доброчесність є способом змінити цей світ. Але спочатку змініть університет, а вже потім – світ” – **Юнґсуп Кім**, учасник Конференції Міжнародного центру академічної доброчесності. Дійсно, для того, щоб настали глобальні зміни, щоб змінити будь-яку систему, завжди варто розпочинати насамперед із себе й виховувати порядного громадянина та справедливу людину в собі та у своєму середовищі.

Академічна доброчесність починається із доброчесної поведінки кожного: учнів, студентів, батьків, вчителя, викладачів, директора, працівників органів управління освітою. Але, на жаль, як показують дослідження й наші спостереження, далеко не всі учасники освітнього процесу та освітні управлінці знайомі з поняттям академічної доброчесності. Чимало батьків та навіть студентів вважають, що академічна доброчесність стосується лише закладів вищої освіти і науки [3].

Вперше поняття «академічна доброчесність» було визначено у новому Законі України «Про освіту» у 2017 році. Чинний в Україні з 28 вересня 2017 року Закон «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (Стаття 42) і Закон «Про вищу освіту» в редакції від 28 вересня 2017 року, окремо визначають зміст

поняття доброчесності в академічній площині [2].

Відповідно до [статті 42 Закону України «Про освіту»](#): *Академічна доброчесність* - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація - вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента

освітньої програми;

- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається уповноваженим колегіальним органом управління закладу освіти з урахуванням вимог цього Закону та спеціальних законів.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

Форми та види академічної відповідальності закладів освіти визначаються спеціальними законами.

За дії (бездіяльність), що цим Законом визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом [1].

На нашу думку, дотримання академічної доброчесності студентами та викладачами дає підстави говорити, що майбутнє та розвиток нашої держави буде добросовісним та стабільним. Учитися жити доброчесно на практиці та виховувати в собі сміливість відстоювати своє право на справедливе доброчесне освітнє середовище.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Лях Т. О. Основні принципи академічної доброчесності в Україні та світі: правові норми і профілактика їх порушень [Електронний ресурс] / Т. О. Лях, В. О. Одіарі // Ужгородський національний університет. – 2023. – Режим доступу до ресурсу:
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/56776/1/PROMISING-WAYS-OF-IMPROVING-SCIENCE-AND-SCIENTIFIC-SOLUTIONS-130-136.pdf>.
3. <https://eo.gov.ua/akademichna-dobrochesnist-zalezhyt-vid-usikh-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu/2021/04/30/>
4. https://lib.mphu.edu.ua/p_78.html

